

وحیدعظیم‌نیا

دبیر گروه اقتصاد

بنزین خواهیم‌رسید. تغییر در نظام تخصیص سهمیه بنزین، قیمت‌گذاری پلکانی، توسعه و ترویج استفاده از خودروهای دوگانه‌سوز و برقی، ایجاد و توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل عمومی و فرهنگسازی از جمله راهکارهایی هستند که می‌توانند به حل چالش‌های مرتبط با مصرف بنزین در ایران کمک کنند. انتخاب بهترین راهکار، نیازمند بررسی دقیق شرایط و امکانات موجود در کشور است. در صفحه پیش‌رو به بررسی این مهم پرداخته‌ایم.

فراسو

لزوم حذف یارانه بنزین اعطایی به ثروتمندان چندخودرویی با اعطای یارانه بنزین به نفر

در زمینه اعطای یارانه بنزین به خودرو افراد پردرآمد یا چندین خودرو و اغلب از یارانه‌های انرژی بهره می‌برند، برای حل این ناعدالتی، تغییر مکانیسم یارانه از اعطای سهمیه به خودرو به اعطای سهمیه به شخص مهم است. با انجام این کار، دولت می‌تواند تضمین کند که یارانه‌ها به طور عادلانه‌تر و کارآمدتر تخصیص می‌یابد. مرکز پژوهش‌های مجلس طرح اختصاص سهمیه بنزین به یارانه‌های انرژی یارانه بنزین صدق می‌کند. در زمینه اعطای یارانه به افرادی چند خودرو دارند، اهمیتی ندارد و هر فرد از میزان مشخصی بنزین یارانه‌ای بهره می‌برد.

□ □ □

موضوع توزیع یارانه بنزین از دیرباز موضوع بحث بسیاری از کشورها بوده است، در حالی که یارانه‌ها برای کمک به افراد کم‌درآمد برای خرید کالاها و خدمات ضروری در نظر گرفته شده است. اغلب این یارانه‌ها بیشتر به نفع ثروتمندان می‌شود تا دریافت‌کنندگان مورد نظر که این امر به‌ویژه در مورد یارانه‌های بنزین صدق می‌کند. در زمینه اعطای یارانه بنزین به خودرو افراد پردرآمد با چندین خودرو اغلب از مکانیسم یارانه از اعطای سهمیه به خودرو به اعطای سهمیه به شخص مهم است. با انجام این کار، دولت می‌تواند تضمین کند که یارانه‌ها به طور عادلانه‌تر و کارآمدتر تخصیص می‌یابد. مرکز پژوهش‌های مجلس طرح اختصاص سهمیه بنزین به نفر به جای خودرو را مطرح کرده است. در این روش، روش اینکه افراد چند خودرو دارند، اهمیتی ندارد و هر فرد از میزان مشخصی بنزین یارانه‌ای بهره می‌برد.

یکی از مزایای کلیدی ای رویکرد، پتانسیل بهینه‌سازی مصرف بنزین در بخش خانگی است.
بسا در نظر گرفتن سهمیه بنزین برای هر فرد، صرف‌نظر از داشتن یا نداشتن خودرو، دولت می‌تواند استفاده مؤثرتر از منابع بنزین را تشویق کند. کسانی که خودرو ندارند، می‌توانند سهمیه مازاد خود را بفروشند و انبوهه‌ای در بازار برای افراد ایجاد می‌کنند تا برای به شیوه‌ای پایدارتر مصرف کنند. در عین حال، افرادی که دارای چندین خودرو هستند، تشویق می‌شوند تا مصرف خود را کاهش دهند تا از پرداخت قیمت بنزین اضافی در بازار خودداری کنند. علاوه بر این با اجرای این اصلاح یارانه، دولت همچنین می‌تواند عدالت بیشتری را در توزیع یارانه انرژی ترویج دهد. در حال حاضر، خانوارهای پر مصرف با چندین خودرو سهم نامتناسبی از یارانه انرژی دریافت و وضعیتی را ایجاد می‌کنند که ثروتمندان بیشتر از افراد نیازمند از کمک‌های دولتی بهره می‌برند. با اعطای یارانه بنزین به افراد به جای خودروها، دولت می‌تواند اطمینان حاصل کند یارانه‌ها برای کسانی که بیشتر به آن نیاز دارند، هدفمند می‌شود و در عین حال هزینه کلی یارانه‌ها برای دولت کاهش می‌دهد.

علاوه بر این مزایا، تغییر به سیستم یارانه مبتنی بر شخص نیز می‌تواند به رفع نگرانی‌های زیست‌محیطی مرتبط با مصرف بنزین کمک کند. با تشویق افراد به مصرف مؤثرتر بنزین و کاهش مصرف کلی خانوارهای پردرآمد، دولت می‌تواند به کاهش انتشار کربن و ارتقای آینده انرژی پایدارتر کمک کند. این امر به ویژه در دنیای امروز که نواز به رسیدگی به تغییرات آب و هوا و کاهش اتکای ما به سوخت‌های فسیلی بیش از هر زمان دیگری ضروری است، اهمیت دارد.

به طور کلی، نیاز به حذف یارانه بنزین برای افراد ثروتمند و ارانه یارانه به افراد بزرگ‌تری است که مهم در جهت ارتقای برابری، کارایی و پایداری بیشتر در سیستم انرژی ماست. با اجرای این تغییر سیاست، دولت می‌تواند اطمینان حاصل کند یارانه‌ها برای کسانی که بیشتر به آن نیاز دارند، هدف‌گذاری می‌شود و در عین حال استفاده مسئولانه‌تر و پایدارتر از منابع بنزین را تشویق می‌کند. وقت آن است که عدالت بنزین را برای مردم در اولویت قرار دهیم و اطمینان حاصل کنیم که یارانه‌ها به شیوه‌ای عادلانه توزیع می‌شود که به نفع کل جامعه است.

اقتصادسنجی

سرویس اقتصادی ۰۶۰۸۸۵۳۳

«جوان» الزامات تخصیص یارانه بنزین با افراد را بررسی می‌کند

صاحب هر خودرو سالانه ۱۰۰ میلیون تومان یارانه بنزین می‌گیرد!

به طور مثال، در یک خانواده که پدر، مادر و فرزندان هر کدام یک خودرو دارند، از چندین کارت سوخت خودرو استفاده می‌کنند و چندین برابر کسانی که فقط یک خودرو دارند یا اصلاً خودرو ندارند، از یارانه بنزین بهره می‌برند.»

وی می‌افزاید: «ما جزو کشورهایی هستیم که یارانه بالایی در حوزه انرژی پرداخت می‌کنیم. نیاز است طوری سیاستگذاری کنیم که یارانه‌ها به عدالت بین مردم تقسیم شود. از سوی دیگر، زمینه برای مدیریت مصرف نیز به وجود بیاید.»

این کارشناس ارشد انرژی خاطرنشان می‌کند: «وضعیت فعلی استفاده از انرژی در کشورمان قابلیت تداوم ندارد، زیرا همانطور که از شواهد بر می‌آید، مصرف بسیار بالایی داریم و تقاضا به صورت روزافزون در حال افزایش است. به منظور مدیریت مصرف باید به سمت اعمال سیاست‌هایی در راستای فرهنگسازی برای مصرف صحیح، تغییر روش اختصاص سهمیه بنزین و… برویم.»

مهرجو می‌افزاید: «گران کردن حامل‌های انرژی، از جمله بنزین یک راه‌حل تک‌بعدی صرف‌است که آثار تبعات آن در صورت به کار نگرفتن سیاست‌های غیرقیمتی به مصرف‌کننده و اقتصاد ایران خیلی زود برمی‌گردد، اما مدیریت مصرف یک راه‌حل میان‌مدت و با اثرات ماندگار در حوزه بهینه‌سازی است. باید به نحای مختلف و با استفاده از سیاستگذاری‌های صحیح به سمت مدیریت مصرف و در نهایت کنترل آن و متوقف کردن سبب سوختی حمل و نقل برویم.»

این کارشناس انرژی می‌گوید: «جزو کشورهایی هستیم که در آن بیشترین یارانه انرژی به مردم داده می‌شود. اعطای یارانه‌های سنگین در حوزه انرژی باعث شده است که ارزش واقعی حامل‌های انرژی برای مردم قابل درک نباشد، به همین دلیل شاهد مصرف بی‌رویه در کشور هستیم. به نحوی که بیشتر کشورهاییکه چند برابر ما جمعیت دارند، به استفاده از انواع حامل‌های انرژی می‌پردازیم. تخصیص عادلانه این یارانه از اهمیت بالایی برخوردار است. به نحوی که برخی پیشنهاد می‌دهند به جای اختصاص سهمیه بنزین به نفر به هر کدام سهمیه‌ای اختصاص دهیم. اختصاص سهمیه بنزین به نفر نسبت به اختصاص آن به خودرو، به لحاظ عدالت اجتماعی مزیت بیشتری برایمان دارد. در این روش، از یک‌سوا امکان قاچاق بنزین را از بین می‌بریم و از سوی دیگر، افراد جامعه به مساوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست و رشد روزافزون مصرف فرآورده در سال‌های آتی شگاف تک تولید و مصرف را به شکل فزاینده‌ای افزایش خواهد داد. بهتر است، سبب انرژی خانوار را تعریف کنیم و هر خانوار سهم مشخصی از انرژی یارانه‌ای داشته باشد، به این ترتیب، میزان تولید و محدودیت‌های افزایش ظرفیت تولید فرآورده را مدنظر داشته باشیم و اینکه میزان بنزین اختصاص یافته به هر خانوار با میزان تولید بنزین در کشور همخوانی داشته باشد. نباید بار اضافی در این زمینه ملاتوا از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری

استفاده کنند، یارانه بیشتری به آنها تعلق می‌گیرد.

مسواوات از یارانه سوخت بهره می‌برند.»

وی ادامه می‌دهد: «اختصاص سهمیه به خودرو

دیگر روش کارآمدی برای مدیریت مصرف نیست

به «جوان» می‌گوید: «این روش به عدالت نزدیک

است. در شرایط فعلی هر چقدر افراد تمکن مالی

بیشتری داشته باشند و از خودروهای بیشتری